

DOI 10.26886/2414-634X.1(45)2021.13

UDC: 378.015.373:78

SCIENTIFIC AND THEORETICAL ASPECTS OF INDEPENDENT WORK OF ADOLESCENTS

Wu Jianqin

<https://orcid.org/0000-0003-4656-2503>

e-mail: <37087779@qq.com

National Pedagogical Dragomanov University, Kyiv, Ukraine

The article analyzes the psychological and pedagogical literature on the problem of independent work of students, reveals its role as an important component of learning, the essence. The characteristic features of independent work are systematized, the main structural blocks of independent work are described, namely: motive, purpose, external conditions, methods. It has been found that there is a close relationship between independent work and independence. Independent work is, on the one hand, an expression of already achieved independence, on the other - a means of further development of this quality. It is established that systematic independent work is the basis of self-education. Based on the analysis of scientific literature, it is determined that independent work of students is a form of educational activity in which students independently perform certain tasks in order to obtain, deepen and consolidate knowledge, the formation of certain skills and abilities.

Key words: adolescents, independent work, meaningful essence and structural blocks of independent work.

аспірантка, У Цзяньцінь, Науково-теоретичні аспекти самостійної роботи підлітків / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київ, Україна.

У статті проведений аналіз психолого-педагогічної літератури з проблеми самостійної роботи учнів, розкрито її роль як важливої компоненти навчання, змістовну сутність. Систематизовані характерні ознаки самостійної роботи, описано основні структурні блоки самостійної роботи, а саме: мотив, мета, зовнішні умови, способи. З'ясовано, що між самостійною роботою і самостійністю існує тісний взаємозв'язок. Самостійна робота є, з одного боку, вираженням уже досягнутої самостійності, з іншого – засобом подальшого розвитку означеної якості. Установлено, що систематична самостійна робота є основою самоосвіти. На основі аналізу наукової літератури визначено, що самостійна робота учнів - це така форма навчальної діяльності, за якої учні самостійно виконують певні завдання з метою отримання, поглиблення та закріплення знань, формування певних умінь і навичок.

Ключові слова: підлітки, самостійна робота, змістова сутність та структурні блоки самостійної роботи.

Вступ. Сучасний етап модернізації освіти, підвищення її якості передбачає посилення ролі особистості, здатної до подальшої успішної самореалізації впродовж життя. Якість освітнього процесу у школі визначається тим, якою мірою учень є суб'єктом навчання, виявляє активність, самостійний підхід до навчальних проблем, уміння їх розуміти, самостійно аналізувати та розв'язувати.

Відповідно зростає значення самостійної роботи в навчально-виховному процесі. Сформувати в учня уміння самостійної роботи – одне із провідних завдань сучасної освіти в усьому світі. Тому проблема самостійної роботи учнів у процесі навчання є нині однією з найбільш актуальних.

У контексті особисто-орієнтованого спрямування освіти вагомим значенням набуває самостійність учнів, прагнення знаходити власні способи роботи, самостійно здобувати знання. Ефективність занять значною мірою визначається сформованими вміннями самостійної роботи. Це дозволяє здійснювати розвивальну та виховну мету навчального процесу, оскільки у процесі виконання самостійної роботи, учень розвиває творчі здібності, необхідні знання і вміння, здатність до самовдосконалення та самореалізації.

У практиці діяльності шкіл означена проблема вимагає особливої уваги, оскільки найбільше недоліків спостерігається в організації самостійної роботи, у формуванні комплексу відповідних умінь її здійснення, які закладаються у шкільному віці. Перед сучасним учнем постійно постає проблема включення у самостійну переробку, аналіз, оцінку й осмислення навчального матеріалу, його творчого використання. У зв'язку з цим роль самостійної роботи як важливого компонента навчальної діяльності постійно зростає. Випускник сучасної школи – це особистість, яка має бути здатна до самостійної діяльності, творчості, саморозвитку і самореалізації, пошуку нових знань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методичні засади, сутність самостійної роботи суб'єктів навчання, форми, методи та принципи її організації висвітлено у працях багатьох науковців (А.Алексюк, В.Загвязинський, М.Буланова, В.Буряк, М.Гарунов, Е.Голант, А.Громцева, Л.Губенко, Є.Заїка, А.Зубко, Д.Ельконін, Б.Єсіпова, Л.Жарова, Л.Журавська, В.Загвязинський, С.Заскалета, А.Івасишина, І.Ільясов, Г.Ковальова, В.Козаков, Н.Кузьміна, О.Леонт'єв, І.Лернер, А.Линда, В.Луценко, А.Маркова, Н.Мойсеюк, О.Мороз, В.Онищук, П.Підкасистий, М.Солдатенко, І.Шайдур, Т.Шамова, Г.Щукіна, А.Усова та ін. Психологічний аспект самостійної роботи учнів та студентів досліджували Д.Богоявленська, Л.Виготський,

І.Зимня, О.Леонтьєв, Г.Ковальова, С.Рубінштейн, Н.Тализіна, Г.Цукерман та ін.

У працях вищезазначених науковців самотійна робота розглядається як засіб оптимізації та ефективності навчання, які забезпечують його якість. Доведено, що самотійна робота є запорукою успішності навчального процесу, відіграє значну роль у розвитку самотійного мислення, пізнавальних здібностей, навчальних умінь, активності й самотійності в оволодінні знаннями.

Загальнодидактичні, психолого-педагогічні аспекти самотійної роботи учнів висвітлено в науковому доробку С.Архангельського, Т.Балицької, І.Бендери, В.Буряка, Л.Вяткіна, М.Гарунова, Б.Єсипова, І.Ільясова, І.Малкіна, П.Підкасистого, О.Савченко, М.Скаткіна, Т.Шамової, Н.Шишкіної, В.Якуніна та ін. Деякі науковці розглядають самотійну роботу як засіб оптимізації учіння (В.Буряк, Б.Єсипов, В.Лозова, М.Махмутова, О.Савченко, Т.Шамова), як вид навчальної діяльності (В.Буряк), форми її організації (Б.Єсипов, Т.Шамова).

Метою статті є висвітлення науково-теоретичних аспектів самотійної роботи підлітків, розкриття наукових позицій щодо тлумачення її змістовної сутності.

Виклад основного матеріалу. Самотійна робота – важлива форма навчального процесу. Аналіз науково-педагогічної літератури свідчить про те, що сьогодні існують різні підходи до визначення змістовної сутності самотійної роботи. Так, існує позиція П.Підкасистого, згідно якої самотійна робота „не форма організації навчальних занять і не метод навчання. Її правомірно розглядати скоріше як засіб залучення учнів до самотійної пізнавальної діяльності” [11, с. 42], що:

– у кожній конкретній ситуації засвоєння відповідає конкретній дидактичній меті та завданню;

– є необхідною умовою самоорганізації і самодисципліни того, хто навчається в оволодінні методами пізнавальної діяльності;

– виробляє у того, хто навчається психологічну установку на самостійне систематичне поповнення своїх знань і вироблення умінь орієнтуватися в потоці наукової та іншої інформації при вирішенні нових пізнавальних завдань;

– є найважливішим знаряддям педагогічного керівництва і управління самостійною пізнавальною діяльністю учнів у процесі навчання [1, с.149].

Думку вченого розділяє дослідниця Т.Шамова, зазначаючи, що самостійна робота стає засобом активної пізнавальної діяльності за певних умов, якщо: чітко поставлена мета роботи; учень усвідомив і прийняв цю мету; у процесі роботи учень долає інтелектуальні труднощі, проявляючи вольові зусилля; у процесі роботи закріплюються або отримуються нові знання і способи діяльності [14, с. 32].

В. Буряк вважає самостійною роботою заплановану роботу учнів,

яка виконується під керівництвом та за завданням викладача, але без його

безпосередньої участі. Вчений виокремлює характерні ознаки самостійної роботи: вид діяльності, яка виконується без безпосередньої участі викладача; процес самостійної роботи, що виявляє такі якості особистості, як самостійність, активність, що дозволяють формувати такі нові якості особистості, як само організованість та самоконтроль; самостійна робота зумовлена цілеспрямованістю, яка в свою чергу, залежить від мотивації діяльності учня [2, с.13].

Нам імпонує позиція більшості вчених про те, що самотійна робота - це вища форма навчальної діяльності школяра, форма самоосвіти, пов'язана з його роботою в класі, за якої, як стверджує О.Муковіз, засвоюються необхідні знання, учень оволодіває вміннями і навичками, навчається систематично працювати, мислити.

На нашу думку, найповніше самотійну роботу характеризує І.Зимня, яка вважає її цілеспрямованою, внутрішньо мотивованою, структурованою дією особистості, що може нею коригуватися. Її виконання вимагає досить високого рівня самосвідомості, рефлексивності, самодисципліни. Вона приносить учню задоволення процесом самопізнання і самовдосконалення [7, с. 125].

Цілком правомірно дослідниця стверджує, що самотійна робота школяра є наслідком правильно організованої навчальної діяльності на уроці, що мотивує самотійне її продовження, розширення і поглиблення у позаурочний час. У зв'язку з цим вчитель це лише чітко усвідомлює власний план навчальних дій, а й усвідомлене його формування у школярів як деякої схеми освоєння навчального предмета в ході вирішення нових навчальних завдань. При цьому самотійна робота - це вища форма навчальної діяльності школяра, форма самоосвіти, пов'язана з його роботою в класі [8, с. 249].

Самотійна робота як дидактичне явище, на думку дослідниці Л.Губенко, являє собою, з одного боку, навчальне завдання, яке повинен виконати учень, “з іншого – форму прояву відповідної діяльності: мислення, пам'яті, творчої уяви при виконанні учнем навчального завдання, яке в кінцевому рахунку приводить школяра або до отримання нового, заздалегідь невідомого йому знання, або до поглиблення і розширення сфери застосування вже отриманих знань” [6, с.56].

Позитивним результатом успішно виконаної самотійної роботи, за Л.Губенко, є: розвиток мислення, пам'яті, уваги тощо; формування предметної (історичної) компетентності; виховання самотійності, творчості, наполегливості тощо; усвідомлення власної успішності [6].

Сутнісне розуміння самотійної роботи учнів знаходить своє відображення у поняттях "робота" та "самотійність". Як філософська категорія, робота - це доцільна діяльність, що відображає специфічну людську форму самоактуалізації, самовираження та вдосконалення особи. Метою роботи є створення нових знань, ідей, уявлень тощо [12, с. 187]. Психолог Н.Прусова розуміє роботу як свідому, цілеспрямовану діяльність, яка вимагає відповідних зусиль у досягненні позитивних результатів для задоволення певних потреб [1, с. 5]. Отже, з точки зору філософії та психології підкреслюється, що поняття «робота» вже саме по собі включає мету, результат і сам процес.

Існує тісний зв'язок між самотійною роботою і самотійністю. Так, М.Казанський і Т.Назарова стверджують, що самотійна робота є, з одного боку, вираженням уже досягнутої самотійності, з іншого — засобом подальшого розвитку самотійності. У самотійну роботу, на їхню думку, учень вносить щось своє, особисте, індивідуальне [10, с.125].

В «Українському педагогічному словнику» С.Гончаренка, «самотійність» тлумачиться як одна із властивостей особистості, яка характеризується двома факторами: по-перше, сукупністю знань, умінь і навичок, якими володіє особистість, по-друге, ставленням особистості до процесу діяльності, її результатів і умов здійснення, а також зв'язками з іншими людьми, які складаються в процесі діяльності [5, с. 297].

Варто зазначити, що в психолого-педагогічних дослідженнях «самостійність» характеризується як:

- вольова властивість особистості, здатність систематизувати, планувати, регулювати та активно здійснювати власну діяльність без постійного керівництва та практичної допомоги ззовні;

- здатність особистості до діяльності, без втручання ззовні:

- свідомо умотивованість дій та їх обґрунтованість, без сторонніх впливів та навіювань, прагнення й здатність чинити відповідно до своїх особистих переконань;

- незалежність, здатність та прагнення людини до здійснення дій або вчинків без допомоги інших, відповідно до умов, що об'єктивно змінюються;

- узагальнена властивість особистості, що виявляється в ініціативності, критичності, адекватній самооцінці й почутті особистої відповідальності за свою діяльність і поведінку;

- якість особистості, виражена в здатності мислити, аналізувати ситуацію, виробляти власну думку, ухвалювати рішення і діяти за власною ініціативою, незалежно від нав'язуваних поглядів і способів розв'язання тих або інших проблем;

- сукупність засобів — знань, умінь і навичок, якими володіє особистість;

- ставлення особистості до процесу діяльності, її результатів і умов здійснення

Як свідчить аналіз робіт у галузі педагогіки та психології (В. Буряка, А.Жарова, О.Савченко, С.Трубачова, Л.Шведко та ін.), розвиток самостійності в процесі навчальної діяльності включає: уміння виділяти головне і другорядне; уміння учнів самостійно планувати власну навчальну роботу; оцінку учнем труднощів у вивченні матеріалу; наявність або відсутність в учня інтересу до матеріалу, який

вивчається; самостійне застосування засвоєних знань; оцінка учнем своєї роботи і її результатів.

О.Савченко вважає, що вміє самостійно вчитися той учень, який: сам визначає мету діяльності або розуміє і приймає ту, яку ставить учитель; виявляє зацікавленість навчанням, докладає вольових зусиль; організовує свою працю для досягнення результату; добирає або знаходить потрібні знання, способи розв'язання задачі; виконує у певній послідовності сенсорні, розумові або практичні дії, прийоми, операції; усвідомлює свою діяльність і прагне її удосконалювати; володіє уміннями і навичками самоконтролю та самооцінки [11, с.6].

Отже, на нашу думку, самостійність слід розглядати як складовий компонент самостійної роботи учнів.

Видатний вчений сучасності І.Зязюн висвітлює обґрунтовані аргументи щодо самостійної діяльності учнів:

- сама собою нова інформація не затримується в пам'яті у тій самій формі, в якій вона подавалась, а поєднується із вже відомим, накладається на отриманий досвід – психологічні особливості навчання. Через це найкращий результат отримується в результаті самостійного пошуку, досліджень;

- у процесі навчання кожен має свій «стиль» навчання – спосіб сприйняття та запам'ятовування інформації, власний досвід, своя манера вчитись; через це дієвішим буде індивідуалізований процес навчання, де учень, спираючись на поради вчителя, самостійно знаходить правильні відповіді та здобуває корисні знання;

- постійна зміна та приріст великого об'єму інформації вимагає від кожного активно сприймати, відбирати та засвоювати дійсно важливі факти. Виконання завдання без безпосередньої допомоги вчителя не означає відсутності його керівної ролі. При організації самостійної роботи роль учителя не знижується, а, навпаки, підвищується.

За І.Зязюном, зовнішніми ознаками самостійності є планування суб'єктом навчання своєї діяльності, систематичний самоконтроль за ходом і результатом виконуваної роботи, її корекція і удосконалення. Внутрішній бік самостійності виражають мотивації-потреби, розумові, морально-вольові зусилля вихованців, спрямовані на досягнення цілі [9, с.44].

Самостійна діяльність школяра зумовлюється активністю. На важливості забезпечення активності суб'єкта в процесі навчання у свій час зауважували видатні педагоги К.Ушинський, В.Сухомлинський, М.Остроградський та ін. У працях учених Б.Єсипова та Д.Вількєєва підкреслюється вольовий та емоційний настрій суб'єкта як важливий об'єкт активності школяра й прагнення до оволодіння знаннями. У той же час всебічної активності, зауважує Д.Вількєєв, не можна досягти без розвитку у школярів самостійності. На подібних висновках ґрунтується точка зору дослідниці Н.Половникової, яка переконана, що активність і самостійність як у виникненні, так і в розвитку неподільні.

Отже, самостійність, що формується на основі активності, є неможлива без останньої і багатьма вченими характеризується як якість особистості й має свої характерні ознаки.

Вчена Г.Щукіна, долучаючись до цієї думки, визначає активність у процесі навчальної діяльності як «...утворення особистості, що виявляє інтелектуальний відгук на процес пізнання, живу участь, розумово-емоційну чуйність учня в пізнавальному процесі» і розкриває вияв самостійності й активності учнів за допомогою таких ознак: прагнення і вміння самостійно мислити; здатність орієнтуватися в новій ситуації, свій підхід до нового завдання; бажання не лише зрозуміти знання, що засвоюються, а й способи їх отримання; критичний підхід до судження інших; незалежність власних суджень [15, с.116]. Такі ознаки свідчать

про осмислене ставлення суб'єкта до власної навчальної діяльності та до тих передумов, які лежать в її основі.

Отже, активність у процесі навчальної діяльності ми розуміємо як рушійну силу навчальної діяльності учня. Це його прагнення до розумових зусиль та інтелектуальної праці, подолання труднощів у процесі досягнення мети.

Наступною педагогічною категорією, пов'язаною з самостійною роботою, є самоосвіта. Л.Вишневська під самоосвітою розуміє «діяльність особистості щодо досягнення внутрішньо засвоєних цілей щодо власного виховання, освіти, розвитку і професійної підготовки, співвіднесених з вимогами і цінностями суспільства, що, будучи складною організованою системою, містить засоби пошуку та засвоєння соціально значущого для особистості досвіду, процес і результат набуття досвіду, і є підставою для подальшого руху до саморозвитку та самореалізації» [3, с. 156].

Саме в школі закладаються основні навички самоосвітньої діяльності, яка є запорукою готовності школяра до самореалізації у навчальній і позаурочній діяльності. Правильно організована самостійна робота з пошуку необхідної інформації, засвоєння на її основі міцних знань, вміння творчо використовувати їх у різних ситуаціях сприяють розвитку здатності до осмислення власного і чужого досвіду, навичок актуалізації наявного внутрішнього потенціалу, наповнення його в змістовному, смисловому, ціннісному планах. Відповідно закладаються основи самопізнання, самореалізації, розвитку зростаючої особистості.

Оскільки, самостійна робота є однією з форм навчально-пізнавальної діяльності, то вона має чітку структуру. Ми поділяємо думку дослідників Л.Голубничої та Т.Мороз про те, що основними

структурними блоками самостійної роботи є: мотив, мета, зовнішні умови та способи [4].

Мотив є джерелом діяльності і виконує функції спонукання, змістовності. Конкретними мотивами учнів можуть бути: цікавість, бажання отримувати гарні оцінки. Пізнавальний (інтерес до знань) мотив виступає ведучим мотивом самостійної роботи школярів. Зазвичай, як стверджує Є.Заїка, він реалізується шляхом досягнення деякої мети. Мета - це уявлення про конкретний результат, який повинен бути отриманий. Мета учня (особливо на початковому етапі розвитку самостійної роботи) повинна передбачати конкретний осяжний і порівняно близький за часом результат. Сила мети визначається силою зв'язку з мотивом: чим тісніше цей зв'язок, тим ймовірніше досягнення мети. Мета реалізується в процесі здійснення способів діяльності.

Способи – це конкретні прийоми та операції, за допомогою яких досягається мета. У процесі самостійної роботи, на думку багатьох дослідників, учень краще оволодіває способами навчальної діяльності. Важливу роль відіграють також зовнішні умови, тобто сукупність різних факторів, які сприяють або перешкоджають діяльності школярів.

На думку В.Буряка, принципи побудови дидактичної системи організації самостійної роботи учнів є наступними:

- системність та послідовність (система організації самостійної роботи учнів має відповідати таким вимогам, як поступове ускладнення роботи, логічний зв'язок між усіма елементами, причинно-наслідкові зв'язки, відносна логічна завершеність кожного елемента системи, поетапність подання матеріалу, формування навичок та ін.);

- посиленість (необхідність подання на кожному етапі організації самостійної роботи завдань, які б відповідали рівню знань і вмінь учнів

та урахували їхній рівень розвитку навичок самостійної роботи на певному етапі навчання).

- індивідуалізація та диференціація (необхідність поділу учнів на групи за якісними показниками їхньої самостійності на кожному етапі навчання, потреба урахування особливостей організації самостійної роботи сильних і слабких учнів, їхніх особистих інтересів);

- успішність та позитивність (ці принципи нерозривно пов'язані з принципом посильності. Необхідно пропонувати завдання, які передбачають самостійність роботи учнів, при цьому рівень складності завдання повинен відповідати рівню розвитку навичок самостійної роботи учнів та рівню їхніх знань. Це, у свою чергу, сприятиме формуванню позитивного ставлення до подальшого навчання і спонукатиме до проведення самостійних досліджень уже на якісно вищому рівні);

- активність (у процесі організації самостійної роботи учнів поступово має підвищуватися ступінь їхньої безпосередньої участі у плануванні та реалізації того чи іншого навчального завдання. При цьому під активною позицією учня ми розуміємо його свідоме ставлення до виконання самостійної роботи. Він має право сам визначати методи роботи над завданням та планувати графік виконання. Також учень повинен самостійно аналізувати отримані в процесі роботи результати;

- оптимальність (використання таких видів, форм і методів самостійної роботи учнів, які сприяють швидкому зростанню якісних показників розвитку самостійності учнів за якомога коротший проміжок часу [2]).

Провідне місце самостійної діяльності учнів у структурі навчального процесу сучасної школи є беззаперечним, тому що самостійна робота, перш за все творчого характеру – першооснова їх

особистісного розвитку, евристичної і креативної самореалізації, набуття пізнавальної компетентності.

Навчити учнів самостійно вчитися, опановувати нові знання, сформувані у них потребу в самоосвіті, розвинути здібності до високого рівня самоконтролю і самооцінки і є завданням, що стоять сьогодні перед педагогами. Основною функцією самостійної роботи є те, що вона вирішує не тільки навчальні завдання, а й розв'язує проблеми саморозвитку і самовдосконалення учнів.

Висновки. Таким чином, здійснений аналіз науково-теоретичних аспектів самостійної роботи учнів, огляд підходів до тлумачення поняття самостійної роботи дозволяє констатувати, що сьогодні цей вид роботи необхідно розглядати як перспективний напрям особистісного розвитку підлітка, що проявляється у формуванні здатності до навчально-пошукової діяльності, поглиблення набутих знань, визначення способів навчальних дій, вирішення завдань, узагальнення результатів. Самостійна робота розглядається науковцями як невід'ємний компонент навчальної діяльності підлітків, є засобом оволодіння учнями знаннями та їх застосуванням у різних ситуаціях, уміннями критично мислити, постійно працювати над власним розвитком, запорукою готовності школяра до самореалізації, осмислення власного досвіду. Відповідно закладаються основи самопізнання, самореалізації, творчого розвитку зростаючої особистості.

Література:

1. Боронова Г., Х.Прусова Н. В. (2008), Психология труда: Конспект лекций. М.: Эксмо. С. 5.
2. Буряк В. (2008), Самостійна робота як системоутворюючий елемент навчальної діяльності студентів Вища школа. № 5. С. 10-24.

3. Вишневская Л.П. (2009), Самообразование как психолого-педагогическая проблема. Известия ПГПУ имени В.Г. Белинского. С.156-158.
4. Голубнича Л.О., Мороз Т.Ю. (2010), Психолого-педагогічні основи активізації самостійної роботи студентів. [Електронний ресурс]. Режим доступу до статті: [http://www.rusnauka.com/16_ADEN_2010 Pedagogica/68644.doc.htm](http://www.rusnauka.com/16_ADEN_2010_Pedagogica/68644.doc.htm)
5. Гончаренко С.У. (1997), Український педагогічний словник. Київ: Либідь. С. 297.
6. Губенко Л.М. (2014), Структурно-функціональні компоненти самостійної роботи як системи організації навчання учнів. // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. № 1 (60). С. 56-57.
7. Зимняя И.А. (1980), Основы педагогической психологии. М.: Просвещение, 1980. С. 125.
8. Зимняя И.А. (2001), Педагогическая психология: учебник для вузов. Изд. второе, доп., испр., и перераб. М.: Университетская книга; Логос. С. 249.
9. Зязюн І.А. (2001), Технологізація освіти як історична неперервність Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Вип. 1. С. 44.
10. Казанский Н.Г., Назарова Т.С. (1978), Дидактика (начальные классы). М.: Просвещение. С. 124-144.
11. Пидкасистый П.И. (1972), Самостоятельная деятельность учащихся. Дидактический анализ процесса и структуры воспроизведения и творчества. М.: Педагогика, 1972. 184с.
12. Приятельчук А. (2012), Поняття "робота", "праця" та "матеріальне виробництво". Українознавчий альманах. Вип. 7. С. 187-189. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukralm_2012_7_60
13. Савченко О. (2011), Ключові компетентності – інноваційний результат шкільної освіти. Рідна школа. № 8-9. С. 6.

14. Шамова Т.Н., Нефедова К.А. (1985), Воспитание сознательной дисциплины школьников в процессе обучения. М.: Педагогика. 104 с.
15. Щукіна Г.И. (1988), Педагогические проблемы формирования познавательных интересов учащихся. М.: Педагогика. С. 300.
16. Щукіна Г. И. (1979), Активизация познавательной деятельности учащихся в учебном процессе: учеб. пособие для студ. пед. ин-тов. М.: Просвещение. 160 с.

References:

1. Boronova N. Kh., Prusova N. V. (2008). *Work psychology*. Moscow. EKSMO [in Russian].
2. Buriak V. (2008). Independent work as a system-forming element of students' educational activity . *Vyscha shkola*. 5. 10 – 24. [in Ukrainian].
3. Vyshnevskaiia L. P. (2009) Self-education as a psychological and pedagogical problem. *Yzvestyia PHPU ymeny V. H. Belynskoho*. 156-158. [in Russian].
4. Holubnycha L.O., Moroz T.Yu. Psychological and pedagogical bases of activization of independent work of students. URL: http://vww.rusnauka.tsom/16_ADEN_2010/Pedagogitsa/68644.dots.htm [in Ukrainian].
5. Honcharenko S. U.(1997). Ukrainian pedagogical dictionary. *Lybid'*, 297. [in Ukrainian].
6. Hubenko L. M. (2014) Structural and functional components of independent work as a system of organizing student learning. *Dukhovnist' osobystosti: metodolohiia, teoriia i praktyka*. 1 (60). 56-57. [in Ukrainian].
7. Zymniaia Y. A. (1980). *Fundamentals of Educational Psychology*. Moscow. Prosveschenye. [in Russian].
8. Zymniaia Y. A. (2001) . *Educational psychology: textbook for universities*. (2nd ed.). Moscow: Lohos. [in Russian].

9. Ziaziun I.A. (2001). Technologization of education as a historical continuity *Neperervna profesijna osvita: teoriia i praktyka*. 1. 44. [in Ukrainian].
10. Kazanskyj N.H., Nazarova T.S. (1978). *Didactics (primary classes)*. Moskow. Prosveschenye. [in Russian].
11. Pydkasystyj P.Y. (1972). *Students' independent activity. Didactic analysis of the process and structure of reproduction and creativity*. Moskow. Pedahohyka. [in Russian].
12. Pryiatel'chuk A. (2012). The concepts of "work", "labor" and "material production". URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukralm_2012_7_60 [in Ukrainian].
13. Savchenko O. (2011). Key competencies are an innovative result of school education. *Ridna shkola*. 8-9. 6. [in Ukrainian].
14. Shamova T.N., Nefedova K.A. (1985). *Fostering conscious discipline in schoolchildren in the learning process*. Moskow. Pedahohyka. [in Russian].
15. Schukyna H.Y. (1988). *Pedagogical problems of the formation of the cognitive interests of students*. Moskow. Pedahohyka. [in Russian].
16. Schukyna H.Y. (1979). *Enhancing the cognitive activity of students in the educational process*. Moskow. Prosveschenye. [in Russian].

Citation: Wu Jianqin (2021). SCIENTIFIC AND THEORETICAL ASPECTS OF INDEPENDENT WORK OF ADOLESCENTS. NEW YORK. TK Meganom LLC. Innovative Solutions in Modern Science. 1(45). doi: 10.26886/2414-634X.1(45)2021.13

Copyright: Wu Jianqin ©. 2021. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.